

האם ניתן להגיש ראיות חפציות בשלב הטיעונים לעונש?

הצגת ראיות בפני בית המשפט היא כלי משפטי מרכזי בהוכחת חפות או אשמה של נאשם. הממצאים הנאספים מהזירה - המכונים "ראיות חפציות", יש בהם כדי להעיד בצורה אותנטית ומשמעותית הרבה יותר מעדותו של אדם. כיצד מתייחס החוק למצב בו התביעה מעוניינת להציג בפני בית המשפט, בשלב הטיעונים לעונש, ראיות חפציות המבססות את הרשעתו של נאשם בהליך בו לא התנהלו הוכחות? האם אין בכך השגת יתרון משפטי בלתי הוגן? עו"ד אסף דוק מסביר.

האם ניתן להציג בשלב הטיעונים לעונש ראיות חפציות המתעדות את מעשה העבירה בהליך בו לא התנהלו הוכחות?

לא פעם, "ראיות חפציות" - הממצאים אשר נאספים על ידי צוות החקירה מזירות עבירה, הן האמצעי היחיד שיכול לקשור בין חשוד בעבירה, לבין זירת או זירות עבירה שונות. מנגד, יש בהן גם כדי לשלול קשר בין החשוד לזירת העבירה, ולהפיג את החשדות כנגדו. לא פעם, לראיות החפציות - הדוממות ברובן, קול חזק משל עשרות עדים. לכן משקלן בבית המשפט הוא רב ביותר, והן יכולות להטות לכאן ולכאן את ההליך המשפטי בעניינו של חשוד או נאשם.

על פי סעיף 40 י לחוק העונשין, (תיקון 113), בשלב הוכחת נסיבות הקשורות בביצוע עבירה:

א. יקבע בית המשפט כי קיימות נסיבות שקשורות בביצוע עבירה, על סמך ראיות שהובאו בפני בית המשפט בשלב בירור האשמה.

ב. אמנם, הנאשם רשאי להציג ראיות מטעמו גם בשלב הטיעונים לעונש, כל עוד אינן סותרות את מה שנטען על ידו עוד בשלב בירור האשמה.

ג. בנוסף, בסמכותו של בית המשפט להיעתר לבקשת אחד מהצדדים במשפט להציג ראיות הקשורות בנסיבות ביצוע העבירה גם בשלב הטיעונים לעונש, במידה ושוכנע שלא הייתה קיימת אפשרות להציג בשלב בירור האשמה, או במידה והדבר נדרש כדי למנוע מצב של עיוות דין.

כך, מסעיף 40 י לחוק העונשין עולה, כי במצב הרגיל של הדברים, ניתן להציג ראיות בפני בית המשפט רק לפני שלב הכרעת הדין, אשר מתקיים לאחר הליך הוכחות. כלל זה תקף גם במצב בו הנאשם בוחר להודות בעובדות המופיעות בכתב האישום, או לחלופין כאשר נחתם הסכם טיעון בין הצדדים. התנאים שצריכים להתקיים בכדי שבית המשפט יוכל לאשר בקשה לחרוג מכלל זה, ולאפשר הצגת ראיות גם בזמן הטיעונים לעונש, הם נוקשים למדי: רק במצב בו הנאשם לא מציג ראיה אשר סותרת את מה שכבר נטען על ידו, ובמצב בו בית המשפט שוכנע שלא הייתה אפשרות להציג את הראיות לפני כן, או שהן נדרשות לכדי למנוע מצב של עיוות דין - הוא יכול לאשר זאת.

מה קורה כאשר אחד הצדדים מבקש להמחיש את העובדות עליהן מבוססת הרשעתו של נאשם בשלב הטיעונים לעונש?

לא פעם, מורשעים חשודים על סמך הודאה של הנאשם, הסדר טיעון, או על סמך עדויות אנושיות ללא תוספת של ראיות חפציות. במצב כזה, קשה לבית המשפט לעמוד על חומרת המעשים ולגשת למלאכת גזירת העונש, מבלי לצפות בראיות החפציות, שימחישו

לו את טבע העבירה. לכן, במצבים כאלו בית המשפט בהחלט יכול לאשר הצגה של ראיות חדשות בכפוף לסייגים שיופרטו בהמשך. דוגמה לכך נמצאת בת"פ 57962-07-15, כאשר כבוד השופט מיכאל קרשן נעתר לבקשת התביעה להציג בפני בית המשפט בשלב הטיעונים לעונש סרטוני וידאו המדגימים את חומרת מעשיה של הנתבעת - מטפלת סיעודית אשר הורשעה על סמך הודאתה במסגרתו של הסכם דיוני שבו הצדדים לא הגיעו להסכמה בדבר עונשה.

כך, סרטוני וידאו, תמונות של חבלות, ממצאים מהזירה כגון כלי רצח, בגדים קרועים, ועוד, יש בהם להמחיש ולהאיר על טבע העבירה, מבלי להוסיף או לגרוע על סעיפי האישום. בסמכותו של בית המשפט לצפות באילו - גם בשלב הטיעונים לעונש, כדי שיוכל לבצע את מלאכת העונש, בצורה ראויה, כל עוד הראיות נוגעות לסעיפי האישום בהם הורשע הנאשם בלבד, ושהן מהוות חלק מחומר החקירה.

חשיבותו של הייצוג המשפטי בשלב הטיעונים לעונש

שגויה הטענה הרווחת כי שלב הטיעונים לעונש הינו שלב פשוט ודי בהבעת התנצלות בכדי שבית המשפט יקל בענישה. יש לזכור כי שלב הטיעונים לעונש הינו שלב קריטי ביותר על חייו של הנאשם ומכתיב הוא את גורלו. על כן, אין להקל בכך ראש ויש להיעזר בשירות המשפטי המקצועי ביותר בשלב זה, וכמובן עדיף טרם כך. עורך דין פלילי מקצועי ובעל ניסיון רב בתחום יידע להתמקד בטענות הנכונות בהתאם לנסיבות המקרה תוך הצגת היבטים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם. שלב הטיעונים לעונש עוסק בהיבטים מוסריים של הגינות, צדק וגמול בנוסף להיבטים המשפטיים. עברו של הנאשם עשוי לסייע במתן גזר הדין אך גם להכשילו. עורך דין פלילי מיומן יידע להציג את הגרסה שתטיב ביותר עם הנאשם בכדי שהעונש יהיה מקל ככל האפשר.

משרדנו עוסק בייצוג נאשמים בפלילים מזה תקופה ארוכה ושומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת בגורמים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ואתה עומד בפני משפט פלילי פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.